

2^e Voortgangsrapportage 2018

Conform Regeling Projecten Zuid-Holland

Uitvoeringsfase RijnlandRoute

Document referentie	: PZH-2018-643643459
Versie	: 1.0
Status	: definitief
Peildatum financiën	: 18 september 2018
Peildatum inhoudelijk	: 20 september 2018
Rapportageperiode	: 1 april 2018 t/m 31 augustus 2018

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Scope van het project	3
3. Overzicht Bestuurlijke Besluitvorming	4
4. Stand van zaken RijnlandRoute	5
5. Raakvlakken met andere projecten	10
6. Planning.....	10
7. Risico's	12
8. Financiën	15
9. Kwaliteit	16
10. Moties, toezeggingen en statenoverleg	16

1. Inleiding

Op 3 februari 2016 is het project RijnlandRoute door Provinciale Staten (PS) aangewezen als groot project. In het kader van de Regeling Projecten Zuid-Holland wordt twee keer per jaar gerapporteerd over de voortgang van het project RijnlandRoute. De Statencommissie Verkeer en Milieu is aangewezen als verantwoordelijke Statencommissie voor de advisering over en behandeling van de RijnlandRoute.

De 1^e Voortgangsrapportage 2018 is op 16 mei 2018 in de Statencommissie Verkeer en Milieu ter kennisgeving aangenomen.

De 2^e Voortgangsrapportage 2018 heeft betrekking op de periode 1 april 2018 t/m 31 augustus 2018.

2. Scope van het project

De provincie Zuid-Holland (PZH) werkt samen met het Rijk en de omliggende gemeenten aan de RijnlandRoute, een verbetering van de Oost-Westverbinding tussen de A4 en Katwijk.

De RijnlandRoute kent drie hoofddoelen, te weten:

- een betere oost-westverbinding voor het autoverkeer;
- het verbeteren van de leefbaarheid in de regio Holland Rijnland (en aangrenzende gemeenten);
- het mogelijk maken van ruimtelijk-economische ontwikkelingen in deze regio.

Het project kan worden onderscheiden in drie onderdelen. Deze drie onderdelen vertonen zowel financieel als verkeerskundig samenhang, maar zijn ruimtelijk, planningtechnisch en contract - technisch te onderscheiden.

Het onderdeel /contract N434: A44-verbinding-A4:

- De verbreding A44 tussen de aan te passen Aansluiting Leiden-West en het nieuw aan te leggen Knooppunt Ommedijk;
- De aanleg van een nieuwe regionale stroomweg (snelheidsregime 80 km/uur) met 2x2 rijstroken (waaronder een boortunnel van 2,5 kilometer) tussen het nieuw aan te leggen Knooppunt Ommedijk op de A44 en het nieuw aan te leggen Knooppunt Hofvliet op de A4;
- Het verlengen van de parallelstructuur van de A4 tussen de aansluiting N206/Zoeterwoude-Dorp en het nieuw aan te leggen Knooppunt Hofvliet;
- De verbreding van de A4 tussen de aansluiting Hofvliet en de N14 naar 2x4 rijstroken.

Op 31 januari 2018 hebben de Staten ingestemd met het voorstel voor het realiseren van een Snelfietsroute Leiden-Katwijk door de aansluiting Leiden-West. Conform motie 779 zijn Gemeente Leiden, Gemeente Katwijk en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat verzocht tot een financiële bijdrage. Gemeente Leiden heeft inmiddels een bijdrage van € 3,1 mln toegezegd, Gemeente Katwijk heeft aangegeven geen financiële bijdrage te willen leveren. Bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is een subsidieaanvraag ingediend voor het Zuid-Hollandse deel van de in het kader van het Rijks Programma Fiets ter beschikking staande middelen (ca €1,7 mln incl. BTW).

Het onderdeel /contract N206 Ir. G. Tjalmaweg:

- De verbreding Ir. G. Tjalmaweg (N206) naar 2x2 rijstroken vanaf de aansluiting met de N441 te Katwijk tot de Aansluiting Leiden-West;

- Het realiseren van twee ongelijkvloerse kruisingen;
- De bouw van een tweede Torenvlietbrug.

Het onderdeel /contract N206 Europaweg:

- Verbreding Europaweg te Leiden (N206) naar 2x2 rijstroken tussen de aansluiting met de A4 en de Rooseveltstraat te Leiden (onderliggend wegennet) en het herinrichten van het Lammenschansplein;
- Het verhogen van de doorvaarthoogte van de Lammebrug tot 5,5 m en het realiseren van een tweede beweegbare Lammebrug.

Projectafbakening

De Verbreding A4 tussen de aansluiting Hofvliet en de N14 naar 2x4 rijstroken kent als grondslag het aparte Tracébesluit (TB) Vlietland-N14. Dit TB is geen onderdeel van het (subsidieproject) RijnlandRoute (gebaseerd op Provinciaal Inpassingsplan (PIP), TB A44 en TB A4 Vlietland-Leiden). In de Samenwerkingsovereenkomst RijnlandRoute (SOK) is overeengekomen dat het rijksproject "Verbreding A4 Vlietland – N14" aan de Design-Build-Maintain-overeenkomst RijnlandRoute wordt toegevoegd. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft daarvoor de financiële middelen gereserveerd.

3. Overzicht Bestuurlijke Besluitvorming

10 december 2008	Startnotitie RijnlandRoute (PS)
24 februari 2010	1 ^e fase MER (PS)
29 mei 2012	Nota Voorkeursalternatief (GS)
26 juni 2013	Uitvoeringsbesluit (PS)
18 maart 2014	Vaststelling Ontwerp-PIP
24 april 2014	Vaststelling Ontwerp TB A44 en TB A4
10 december 2014	Vaststellingsbesluit PIP
17 december 2014	Vaststelling TB A44 en TB A4
1 en 2 oktober 2015	Zitting Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
16 december 2015	PS-besluit vaststelling provinciale coördinatie-regeling Vergunning RijnlandRoute
27 januari 2016	Uitspraak Raad van State
3 februari 2016	PS-besluit tot aanwijzen project RijnlandRoute als groot project conform Regeling Projecten Zuid-Holland
2 maart 2016	PS-besluit Vaststelling basisuitvoeringsrapportage RijnlandRoute
23 maart 2016	Nieuw besluit PIP
20 juli 2016	Uitspraak Raad van State PIP onherroepelijk
6 december 2016	Uitspraak Rechtbank Den Haag over tijdelijk vastzetten bruggen over de A44 en N206 over de Oude Rijn
13 december 2016	Voorstellen tot gunning DBM-overeenkomst A4-N434-A44
13 december 2016	GS-besluit Partnering Overeenkomst 2 RWS/PZH
27 januari 2017	Definitieve gunning DBM-overeenkomst A4-N434-A44 aan COMOL5
30 januari 2017	Ondertekening DBM-overeenkomst A4-N434-A44
14 maart 2017	Starthandeling aanleg contractdeel A4-N434-A44 door Minister van Infrastructuur en Milieu en gedeputeerde Vermeulen
21 augustus 2017	Uitspraak Raad van State in voorlopige voorziening bomenkap RijnlandRoute
12 september 2017	GS-Besluit handhaven vaste bruggen over de Oude Rijn

4. Stand van zaken RijnlandRoute

4.1. Planologie

De Tracébesluiten en het Provinciaal Inpassingsplan RijnlandRoute zijn sinds respectievelijk 27 januari 2016 en 20 juli 2016 onherroepelijk.

4.2. Contractmanagement

De uitvoering van het project vordert conform de planning. De ontwerpwerkzaamheden van de N434 bevinden zich in de afrondende fase.

Buiten zijn op diverse plaatsen de werkzaamheden in volle gang. Zo wordt aan de A44 gewerkt aan de nieuwe brug over de Oude Rijn en is de verbreding van de A4 nagenoeg gerealiseerd. De zandlichamen voor de knooppunten Hofvliet en Ommedijk beginnen vorm te krijgen. Ten aanzien van de tunnel is begonnen met de realisatie van de zogenaamde startschacht en de ontvangsschacht. Gedurende de zomerperiode is er, waar mogelijk, doorgewerkt.

De brandproeven op de tunnelsegmenten zijn met positief resultaat afgerond. De brandproeven op de overige onderdelen zijn nog niet afgerond. De op 7 september 2018 hierover gestelde Statenvragen (3438) zijn beantwoord.

Begin september 2018 is ingestemd met de toepassing van de techniek "solar optic fibre" voor de overgangsverlichting van de ingang van de tunnel. Met deze innovatieve oplossing, die uniek is in Nederland, vangen zonnecollectoren het zonlicht op, waarna dit via glasvezelkabels naar de tunnel wordt getransporteerd. In de tunnel wordt dit zonlicht als verlichting gebruikt. Op deze wijze wordt een substantiële energiereductie gerealiseerd. Vanuit het programma Energieagenda Wattanders zal voor €1 mln worden bijgedragen aan de kosten van deze toepassing die verder vanuit het projectbudget zullen worden gedekt.

Een aantal belangrijke opdrachtgever-verplichtingen is afgerond. Dit betreft onder andere verlegging kabels en leidingen ten behoeve van de Gasunie, het verplaatsen van de vestiging van McDonalds en de vrijgave van het boortracé omdat aantoonbaar geen "Niet-gesprongen explosieven" aanwezig zijn.

Vooruitblik:

Bij het deelproject N434 wordt komende periode nadere invulling gegeven aan het verkrijgen van de kapvergunningen Leiden West in relatie tot het ontwerp van, en de verdere uitwerking inclusief vergunningaanvraag van "Solar optic fibre". Het overleg met COMOL5 hoe om te gaan met de aanwezige verontreiniging bij de zilverfabriek bij de tunnel en het boorproces zal worden afgerond. Als belangrijke mijlpaal voor de realisatie geldt de openstelling van de verbreding van de A4 eind november 2018 en de afname van de tunnelboormachine in januari 2019. Een delegatie vanuit de projectorganisatie brengt, op uitnodiging van COMOL5 een werkbezoek aan de fabriek waar de tunnelboormachine wordt gebouwd. Daarnaast heeft COMOL5 het voornemen om een werkbezoek aan de tunnel Sluiskil te organiseren voor een bestuurlijke delegatie vanuit de provincie en de Gemeente Leiden om zo ervaringen uit te wisselen.

Begin juli 2018 is gestart met de aanbesteding van de realisatiefase van de N206 Ir. G. Tjalmaweg. Acht geïnteresseerde partijen zijn beoordeeld op geschiktheidscriteria, waarna met drie partijen de selectiefase is gestart.

De geplande gunning van de Ir. G. Tjalmaweg is vooralsnog voorzien in Q2 2019.

Voor de N206-Europaweg is gestart met de uitvraag voor een ingenieursbureau voor het opstellen van de contractdocumenten en uitvoeren van benodigde onderzoeken. Als gevolg van vertraging bij de vernieuwing van de raamovereenkomst ingenieursdiensten, is het nodig geweest te kiezen voor een volledige Europese aanbesteding. Hierdoor is een vertraging ontstaan van 12-14 weken. Bereikbaarheid van de omgeving is een belangrijk aandachtspunt bij deze uitvraag

Voor de N206-Europaweg zal de aandacht vooral zijn gericht op de aanbesteding ten behoeve van de ingenieursdiensten en wordt geïnvesteerd in het hernieuwen van de contacten met de projectomgeving.

4.3 Omgevingsmanagement (inclusief conditionering)

Grondverwerving

Voor de N206 Europaweg resteert nog één verwerving die mogelijk eindigt in een onteigening. De overige percelen voor de andere deelprojecten zijn aangekocht

Kabels en leidingen

De verlegging van de leiding van de Gasunie langs de A4 ten behoeve van het deelproject N434 is gerealiseerd.

De verlegging van de kabels en leidingen ten behoeve van aanpassing knooppunt Leiden West zijn opgestart. Met alle betrokken partijen, waaronder Dunea, Liander en een aantal telecombedrijven, zijn de Projectovereenstemmingen opgesteld. De benodigde vergunningen worden door de partijen zelf aangevraagd.

Voor het projectdeel N206 Ir. G. Tjalmaweg zijn de eerste projectovereenstemmingen benodigd voor de verleggingen van de Kabels en Leidingen (ten behoeve van Gasunie Valkenburg I en Valkenburg II) verzonden. Op korte termijn volgen de overige (Gasunie, Dunea en Liander Valkenburg II). De bestemmingsplanwijziging voor een Gasunieleiding in Katwijk loopt.

Omdat de verlegging gepaard is gegaan met vertraging en meerkosten zal de komende periode met de Gasunie worden overlegd over de eindafrekening van de verleggingen langs de A4. De verleggingen van de kabels en leidingen bij knooppunt Leiden West worden uitgevoerd (N434).

Met betrokken kabel en leidingeigenaren is overlegd inzake de verleggingen van de grote hoeveelheden kabels en leidingen rondom met name het Lammenschansplein en Trekvliefbrug (N206 Europaweg).

Vergunningen

Voor het project N434 wordt inmiddels invulling gegeven aan de realisatie van het Bomencompensatieplan.

Ten behoeve van Knooppunt Leiden West worden een tweetal kapvergunningen aangevraagd. Het ontwerpbesluit voor de eerste kapvergunning heeft inmiddels ter visie gelegen en heeft één zienswijze opgeleverd. Deze wordt door de Gemeente Leiden afgehandeld. In overleg met de Gemeente Leiden wordt de tweede aanvraag voorbereid. Deze aanvraag wordt 1 oktober 2018 ingediend.

Voor het projectdeel Ir. G. Tjalmaweg is de aanvraag voor de kapvergunning ingediend. De Statenvragen 3427 over dit onderwerp zijn beantwoord.

Vooruitblik

De komende periode staat in het teken van het verkrijgen van beide kapvergunningen (fase 1 en 2) bij Knooppunt Leiden West en de verdere invulling worden gegeven aan het realiseren van het Compensatieplan.

Archeologie

De archeologische onderzoeken bij de knoop Ommedijk en de aansluiting Leiden-West zijn afgerond. Nabij de afslag Leiden-West is een Vroegmiddeleeuwse vindplaats opgegraven. De vondsten en sporen kunnen nieuwe informatie opleveren over de geschiedenis van de Vroegmiddeleeuwse bewoning langs de Rijn tussen de 5e – 8e eeuw n.C. Er wordt nog bekeken op welke wijze de vondsten aan het publiek tentoon worden gesteld.

Bij de N206 Ir. G. Tjalmaweg is de eerste fase van het archeologisch proefsleuvenonderzoek langs de Tjalmaweg afgerond. Ter hoogte van het monument (markering Romeinse weg bij Valkenburg) is een Romeinse vindplaats aangetroffen die goed past binnen de nederzetting die vorige eeuw bij de opgraving “Marktveld” is gevonden. Het gaat om kuilen, paalsporen, wandgreppels en in een oude geul enkele palenrijen. Daarnaast zijn er goed bewaarde resten gevonden van een 125m lange oude Romeinse weg. Aan deze laatste vondst is veel aandacht besteed in de landelijke en internationale pers.

Voor het projectdeel Europaweg vindt, naar aanleiding van een burgerinitiatief, in samenwerking met de stichting Strandwal onderzoek plaats naar de Schans Lammen in Leiden plaats met als doel te achterhalen waar de Schans lag en onderzoeken of er nog resten in de bodem te vinden zijn. Deze schans heeft een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van de Gemeente Leiden (Leidens ontzet). Op 9 september 2018 is hiertoe een starthandeling verricht in aanwezigheid van de Burgermeester van Leiden en gedeputeerde Baljeu. Hierbij waren circa 100 belangstellenden.

Op 13 en 14 oktober 2018 hebben de landelijke archeologiedagen plaats gevonden. In samenwerking met de gemeente Katwijk zijn er rondleidingen georganiseerd voor de recentelijk gevonden Romeinse weg. Voor de rondleidingen hadden 1100 personen zich aangemeld (Ir. G Tjalmaweg).

Vergunningen COMOL5

De belangrijkste vergunningen zijn door COMOL5 bij de gemeente Leiden (bevoegd gezag) aangevraagd, waaronder de Omgevingsvergunning Startschacht, Omgevingsvergunning Verdiepte ligging en de Omgevingsvergunning Tunnel.

De onafhankelijke Veiligheidsbeambte heeft zich positief uitgelaten over de kwaliteit van de ontwerpdocumenten en de samenwerking tussen de diverse partijen. Hierbij is het advies gegeven om op korte termijn de (concept)afspraken te borgen tussen PZH en Rijkswaterstaat over de inrichting van de beheerorganisatie tijdens exploitatie. Hier wordt invulling aangegeven door het aanbieden aan PS ter vaststelling van de besluitvormingsdocumenten inzake het verlenen van een exclusief recht aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor het operationele tunnel- en wegbeheer N434 door middel van de verordening en het aangaan van een overeenkomst operationeel tunnel- en wegbeheer N434 met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Daarnaast vraagt COMOL5 diverse kleinere vergunningen aan voor haar werkzaamheden. Ten aanzien van de wateronttrekkingsvergunning vindt overleg plaats tussen COMOL5, het Hoogheemraadschap en PZH.

Veiligheid en omgeving

Zowel bij de projectorganisatie als bij COMOL5 staat veiligheid ten behoeve van deelproject N434) hoog in het vaandel. Binnen de projectorganisatie is er is een extra waarnemer aangesteld die mede tot taak heeft de veiligheid bij de werkzaamheden te monitoren.

Door COMOL5 worden regelmatig veiligheidssessies gehouden en wordt alert geacteerd op potentieel onveilige situaties.

4.4 Stand van zaken communicatie programma

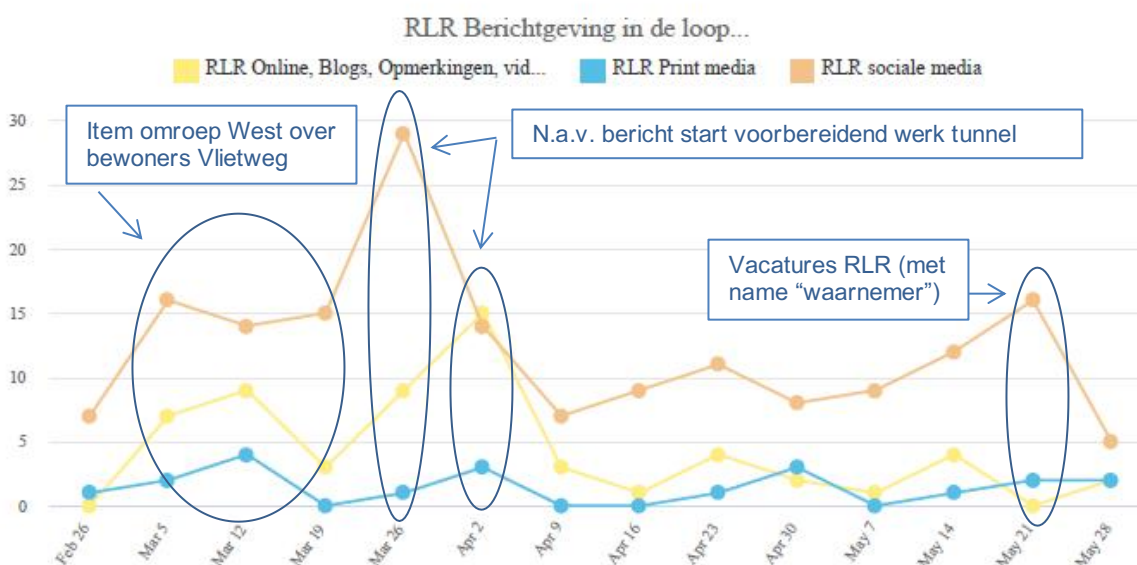
Informatiecentrum

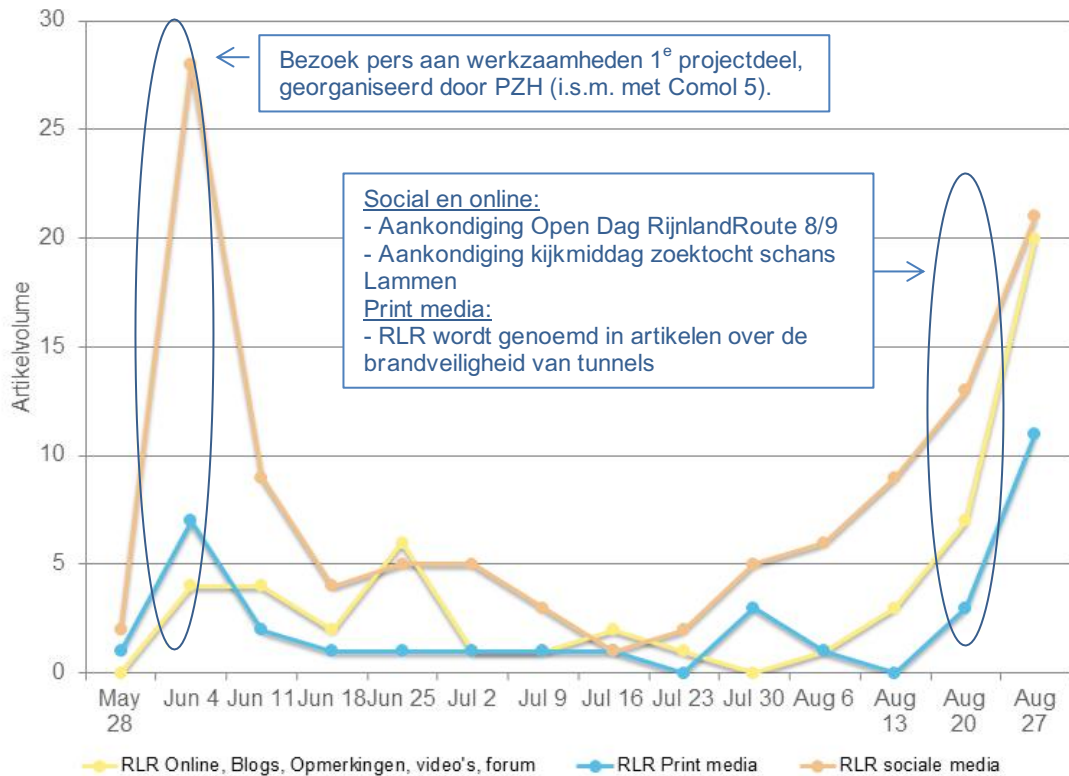
Op 7 september 2018 is het informatiecentrum formeel geopend, gevolgd door een publieksdag op 8 september. Met een bezoekersaantal van circa 1.200 en veel positieve reacties was deze dag een succes. Het informatiecentrum biedt tot de oplevering in 2022 informatie over planning, voortgang en ontwikkelingen van alle deelprojecten. Op informatieve en educatieve wijze worden bezoekers geïnformeerd over de diverse interessante aspecten van het project zoals techniek (boortunnel, knooppunten), archeologie, bomencompensatie, mitigerende maatregelen etc. Via diverse (o.a. interactieve) middelen kunnen bezoekers het project volgen. Het informatiecentrum staat nabij de startschacht van de tunnel (A4-zijde). Vanaf 8 september is het informatiecentrum 3 dagen per week open voor bezoekers en wordt deze goed bezocht .

Media analyse

In de onderstaande grafieken (periodes verschillen en ook artikelvolume verschilt) is de media-aandacht online, via blogs, printmedia en sociale media te zien. De pieken hebben rechtstreeks verband met de nieuwsberichten die de provincie zelf verspreidt of komen door belangrijke ontwikkelingen in het project. De pieken in onderstaande grafieken komen vooral door berichten op social media (Twitter).

1 maart tot en met 31 mei 2018

Nieuwsberichten

28-03-2018 Start voorbereiding tunnel RijnlandRoute

Digitale nieuwsbrieven RijnlandRoute

In de digitale nieuwsbrief van de RijnlandRoute is aandacht voor nieuws, voortgang en mijlpalen van het project. Het aantal abonnees loopt op; van 2000 abonnees op 26 februari 2018 naar 2496 abonnees op 1 oktober 2018. Sinds de vorige voortgangsrapportage zijn er 3 nieuwsbrieven verstuurd.

Nieuwsbrief [10 april 2018](#)

Nieuwsbrief [8 juni 2018](#)

Nieuwsbrief [24 augustus 2018](#)

Evenementen

Op 8 juni nodigde de provincie, in samenwerking met aannemerscombinatie COMOL5 journalisten uit voor een bezoek aan de werkzaamheden van het eerste projectdeel van de RijnlandRoute. Er waren journalisten van het Leidsch Dagblad, Sleutelstad, Omroep West & Unity, de Cobouw en Land+Water. Het bezoek heeft veel berichten opgeleverd in de media.

Vooruitblik communicatie programma

De komende maanden vinden er verschillende bijeenkomsten plaats in het informatiecentrum voor specifieke doelgroepen, zoals alle gemeenteraadsleden, de inwoners van Voorschoten en ondernemersverenigingen.

Voor het contractdeel A4-N434-A44 zet aannemerscombinatie COMOL5 verschillende communicatiemiddelen in voor de bouwcommunicatie. Er vindt een nauwe samenwerking plaats met de communicatiewerkgroep (alle gemeenten die het eerste projectdeel raken en RWS).

5. Raakvlakken met andere projecten

Landelijk:

- Project A4 Burgerveen – Leiden;
- Groot onderhoud A44 bruggen (o.a. Oude Rijn);
- MIRT verkenning verbreding A4.

Regionaal/provinciaal:

- Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)/ R-net buscorridor Leiden Centraal - Katwijk - Noordwijk (beïnvloedt de scope van de RijnlandRoute bij Knoop Leiden West en langs de Tjalmaweg) en Zoetermeer – Leiden (N206 – Europaweg);
- Herinrichting Meeslouwerplas;
- Programma Fiets van de Provincie;
- EHS provincie en ILG gerelateerde gebiedsprojecten in de omgeving van Leiden;
- Lopende onderhoudsprojecten (trajectstudies) van de afdeling DBI;
- Watergebiedsplannen van het Hoogheemraadschap Rijnland.

Lokaal:

- Leiden: het project Ongelijkvloerse Ontsluiting Bio Science Park (OBSP) de uitwerking hiervan heeft invloed op de werking en dus de vormgeving van Knoop Leiden West. Het project wordt voorbereid en gerealiseerd door de gemeente Leiden;
- Wassenaar: De door RWS en Wassenaar voor te bereiden ecopassage bij Maaldrift (indien deze past in het programma voor ontsnippering);
- Projectlocatie Valkenburg: nieuwe woonwijk ter plaatse van voormalig Vliegveld Valkenburg.

6. Planning

Naar aanleiding van de herijking van de planning ten aanzien van het projectonderdeel Tjalmaweg, heeft een bijstelling plaatsgevonden in de realisatie van Q2 2021 naar Q4 2021. De planning stond al enige tijd onder druk waarbij het bestuurlijk gedragen uitgangspunt is gehanteerd dat kwaliteit voor snelheid gaat.

Uitgangspunten

A4/N434/A44

• Alle Kabels & leidingen categorie 1 (door de opdrachtgever) verlegd	Q2-2018
• Beschikbaarheidsdatum (voorheen Tunnel gereed)	Q4-2022
• Voltooiingsdatum (voorheen Openstelling tunnel)	Q2-2023

ir. G. Tjalmaweg

• Voorbereiding van de aanbesteding	Q1-2017 /Q2-2018
• Aanbesteding	Q2-2018 /Q2-2019
• Realisatie	Q3-2019 /Q4-2021

Europaweg incl. Lammenschansplein

• Voorbereiding van de aanbesteding	Q2-2018 /Q4-2019
• Aanbesteding	Q4-2019 /Q3-2020
• Realisatie	Q4-2020 /Q4-2022

Bij besluit tot aanbesteding Europaweg zal een nadere actualisatie van de planning plaatsvinden. Hierbij wordt ook de eerder genoemde vertraging 12-14 weken als gevolg van de Europese aanbesteding van het ingenieurscontract worden betrokken.

7. Risico's

In onderstaande tabel de actuele top 5 risico's met een toelichting.

NR	Risico	Toelichting en Aansluiting met vorige PS-rapportage	Mutatie risicoprofiel Ten opzichte vorige rapportage
1	Stagnatie van de voortgang van de RijnlandRoute waardoor het niet lukt om binnen de gestelde kaders van tijd het project te realiseren (tijd).	<p>De verschillende projecten van de RijnlandRoute kennen een strakke planning. Risico's met gevolgen in tijd kunnen effect hebben op de mijlpalen in het project. Zowel de opdrachtnemer als de opdrachtgever dragen hierin risico's. Voor PZH als opdrachtgever geldt dat de belangrijkste risico's zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vertraging in het tijdig functievrij opleveren van percelen. Hierbij gaat het onder meer over het niet tijdig verwijderen van Kabels en Leidingen (K&L), Niet Gesprongen Explosieven (NGE's) en grondverwerving; - Vergunningprocedures stagneren door bezwaren en beroepen vanuit de omgeving, waardoor de opdrachtnemer hoge vertragingkosten aan de opdrachtgever doorbelast; - Voor de deelprojecten Tjalmaweg en de Europaweg die nog aanbesteed moeten worden, geldt daarnaast dat de aanbesteding zou kunnen vertragen. 	Risico is gelijk gebleven. Hoewel met de voortgang van de N434 het aantal openstaande risico's afneemt, blijven deze risico's binnen alle drie de projecten aanwezig
2.	Optreden van financiële tegenvallers die ertoe leiden dat de RijnlandRoute niet binnen het gestelde budget te realiseren is (geld).	<p>De verschillende projecten van de RijnlandRoute worden belast op één gezamenlijk programmabudget waarin tevens een Post Onvoorzien is opgenomen. Risico's met de grootste financiële effecten voor PZH als opdrachtgever zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gedurende de looptijd wijkt In de praktijk blijkt dat de technische staat van de huidige infrastructuur af van wat verwacht kon worden slechter is geworden dan verwacht - Aannames in onderzoeksresultaten blijken in de praktijk niet te kloppen waardoor en/of er worden alsnog <ul style="list-style-type: none"> o onverwachte NGE's, o meer K&L, o andere waarden ten aanzien van zwaardere verontreinigingen of- Archeologische vondsten worden aangetroffen. - Uitwerking van de technische oplossing blijkt veel complexer dan voorzien. - Indexering. Dit betreft het financiële verschil tussen het vooraf aangenomen (en gecontracteerde) prijspeil en de feitelijke ontwikkeling van het prijspeil. Dit is voor de 	<p>Risico is gelijk gebleven.</p> <p>Ten aanzien van het indexeringsrisico is geconstateerd dat deze niet binnen het projectbudget kan worden opgevangen. Er zal bij het Kaderbesluit 2019 een voorstel aan PS worden voorgelegd.</p>

NR	Risico	Toelichting en Aansluiting met vorige PS-rapportage	Mutatie risicoprofiel Ten opzichte vorige rapportage
		projectorganisatie RijnlandRoute een exogeen (niet te beheersen) risico. - eisen blijken anders geïnterpreteerd te kunnen worden dan als bedoeld, wat aanleiding is tot discussie (bv energiekosten exploitatiefase)	
3.	Realisatie van de huidige opgave van de RijnlandRoute wordt complexer door additionele afspraken met stakeholders (stabiliteit scope).	Additionele afspraken met stakeholders en/of initiatieven vanuit bestuurlijke partners leiden tot scopewijzigingen. Het risico dat de RijnlandRoute hiermee loopt is dat: - deze wijzigingen grotere consequenties hebben op de bouwplanning en de interne procesgang dan verwacht.	Risico is gelijk gebleven.
4.	Uitwerking van de technische oplossing blijkt complexer dan voorzien door raakvlakken binnen het project (techniek).	De projecten binnen de RijnlandRoute zijn technisch complex; onder andere de bouw van de geboorde tunnel ten behoeve van de N434, de verdiepte ligging-constructies en de nieuwe kunstwerken bij alle projecten. Om dit alles 'werkend' te krijgen moeten de technische raakvlakken van civiele techniek, werktuigbouw, bediening en besturing op een veilige manier worden ingericht. Provincie Zuid-Holland loopt het risico dat het daadwerkelijk operationeel krijgen en de overdracht vanuit het project aan de (eind)beheerder van de RijnlandRoute complexer is dan verwacht.	↓ dit risico is afgenomen.
5.	Gedurende de realisatiefase van de RijnlandRoute leiden de werkzaamheden tot meer hinder voor het verkeer en de directe omgeving dan verwacht (omgeving).	Een van de belangrijkste doelstellingen van het project is om de RijnlandRoute maximaal publieksgericht te realiseren zodat de hinder voor de weggebruiker en de omgeving tot een minimum wordt beperkt. Omdat het project complex is en in een dichtbebouwde omgeving wordt gerealiseerd levert dit risico's op. Voorbeelden hiervan zijn; (1) meer hinder door de transporten en bouwactiviteiten of (2) door het optreden van risico's blijken toch stremmingen noodzakelijk.	↓ dit risico is afgenomen

Toelichting

Ook in deze verslagperiode zijn de risico's op continue basis aangepast aan de ontwikkelingen. Dit betreft niet alleen de specifieke aspecten van de deelprojecten N434, N206 Ir. G. Tjalmaweg en Europaweg, maar inmiddels ook het programmaniveau voor wat betreft de generieke zaken. Risicomanagement is inmiddels geheel ingebed in de werkwijze van de projectorganisatie. De beheersingsstrategie is ongewijzigd gebleven. De projectorganisatie treedt proactief op richting

bevoegd gezag om het proces van vergunningverlening te ondersteunen en tijdig inzicht te krijgen in de specifieke knelpunten. Bovendien wordt snel geëscaleerd indien knelpunten vanuit de projectorganisatie niet opgelost kunnen worden. De projectorganisatie pakt ook richting de opdrachtnemer de rol van bemiddelaar op in het geval stagnatie dreigt te ontstaan bij verleggingsproces kabels en leidingen en het verkrijgen van de omgevingsvergunning. Voor de beheersing van risico's op de raakvlakken wordt ingezet op het opbouwen en instandhouden van een goede relatie met en betrokkenheid van stakeholders, zoals de (weg)beheerders, de veiligheidsregio en het bevoegd gezag in de vorm van structurele afstem- en werkoverleggen in de daarvoor ingerichte overlegplatforms.

8. Financiën

Opbouw Budget; Lasten en Baten RijnlandRoute (bedrag x € 1,0 mln.)

Budget RijnlandRoute per PS-1-2018 (1 maart 2018)	Budget
Lasten	858,3
Wijzigingen:	
Indexering bijdrage Rijk naar prijspeil 2017	4,9
Scope Universiteit Leiden	0,3
Bijdrage gemeente Wassenaar aan de faunapassage Maaldrift	0,5
Bijdrage afdeling Water en Groen, PZH aan de faunapassage Maaldrift	1,0
Extra budget realisatie snelfietsroute Leiden - Katwijk door de knoop Leiden West	19,0
Bijdrage gemeente Leiden realisatie snelfietsroute Leiden - Katwijk door knoop Leiden West	3,0
Budget van HOV verzwaarde damwand	0,5
Extra budget Tjalmaweg ten laste van programma 2	1,7
Bijdrage aannemers kabels en leidingen categorie 3	1,8
Bijdrage van de gemeente Leiden variantenstudie aquaduct (€ 30.000) en universiteit Leiden ivm ander inrichting (€ 50.000)	0,1
<i>Saldo wijzigingen</i>	32,8
Totale Lasten RijnlandRoute PS-2-2018 (18 september 2018)	891,1
Baten	577,4
Wijzigingen:	
Indexering bijdrage Rijk naar prijspeil 2017	4,9
Scope Universiteit Leiden	0,3
Bijdrage gemeente Wassenaar aan de faunapassage Maaldrift	0,5
Bijdrage afdeling Water en Groen, PZH aan de faunapassage Maaldrift	1,0
Bijdrage gemeente Leiden realisatie snelfietsroute Leiden - Katwijk door knoop Leiden West	3,0
Bijdrage aannemers kabels en leidingen categorie 3	1,8
Bijdrage van de gemeente Leiden variantenstudie aquaduct (€ 30.000) en universiteit Leiden ivm ander inrichting (€ 50.000)	0,1
<i>Saldo wijzigingen</i>	11,6
Bijdrage PZH	302,1
Totale Baten RijnlandRoute PS-2-2018 (18 september 2018)	891,1

Toelichting wijzigingen ten opzichte van PS-1-2018:

- Indexering van de rijksbijdrage over 2017 ten bedrage van € 4,9 mln;
- De extra middelen van € 22 mln ten behoeve van de SnelfietsRoute Leiden-Katwijk bestaande uit € 19 mln aan provinciale middelen en een bijdrage van de gemeente Leiden van € 3 mln;
- Diverse bijdrages van verschillende partijen ten bedrage van € 3,7 mln;
- Extra provinciale middelen ten behoeve van de Tjalmaweg van € 1,7 mln voor het herinrichten van de parkstroken en het sociaal veilig maken van de Torenvlietbrug;
- De overheveling van € 0,5 mln aan budget van het project Hoogwaardig Openbaar Vervoer ten behoeve van de verzwaarde damwand bij de Tjalmaweg.
- De toekomstige beheer- en onderhoudslasten voor het provinciale deel van de RijnlandRoute worden gemonitord en zullen periodiek worden geactualiseerd. Voor de actualisatie van deze lasten wordt aangesloten bij de vierjaarcyclus waarmee de Nota onderhoud kapitaalgoederen (NOK) en onderliggende Nota budgetbehoefte (NBB) wordt bijgesteld. De eerstvolgende besluitvorming door

uw Staten over de NOK en de NBB is voorzien in het voorjaar van 2020 bij het vaststellen van het Kaderbesluit infrastructuur 2021.

Met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat vindt overleg plaats over de kasreeks van de subsidiebijdrage.

Beheer en onderhoud

De kosten voor Beheer en Onderhoud zijn ongewijzigd gebleven. De kosten voor het beheer en onderhoud van de nieuwe infrastructuur vanaf 2023 voor PZH zijn geraamd op totaal € 5,6 mln per jaar (prijsspeil 2014):

• Contract A44 – verbinding A4	€ 3,89 mln tunneltracé
	€ 0,61 mln bemensing
	€ 0,40 mln energie
• Contract Tjalmaweg	€ 0,54 mln
• Contract Europaweg	€ 0,20 mln

9. Kwaliteit

De integrale bedrijfsvoering en de projectbeheersing van het programma werkt zoals het is beschreven. De gemeenschappelijk projectcontroller die in de vorige verslagperiode was aangesteld heeft dat in de verslagperiode vastgesteld. In de verslagperiode is een audit door de Landelijke Tunnelregisseur uitgevoerd en vastgesteld dat het team techniek van het deelproject N434 voor haar taak gesteld staat. Dat uit zich in de kwaliteit van het toetsproces op de door COMOL5 aangeleverde contractstukken. De rechtmatigheid van de betalingen is geborgd door de uitvoering van een controlemix die is gebaseerd op de ON-risico's en de relatieve zwaarte van de ON (voortbrengings)processen.

10. Moties, toezeggingen en statenoverleg

Openstaande moties RijnlandRoute:

- Motie 449 - inpassingsmaatregelen Vlietland 26 juni 2013. Deze motie heeft echter geen betrekking op de RijnlandRoute maar op het project Meeslouwerplas.

Toezeggingen/ingekomen stukken statenoverleg

- Toezegging: aanbestedingsvoordelen RijnlandRoute voorleggen aan PS, voor besluitvorming over verdere maatregelen inpassing (19 november 2014); afgerond.
- Toezegging: nadat een aannemer is geselecteerd inzichtelijk te maken wat de meerkosten zijn om de bruggen in de A4 (en Tjalmaweg) beweegbaar te maken en hierover een besluit aan PS voor te leggen. Hierin wordt ook de nadeelcompensatie meegewogen. In GS zal zij pleiten voor het (tijdelijk) vastmaken van de bruggen (10 december 2014). Op 6 december 2016 heeft de Rechtbank Den Haag uitspraak gedaan over het tijdelijk vastzetten van de bruggen over de A44 en N206 over de Oude Rijn. Het besluit van Gedeputeerde Staten is in stand gebleven en alle beroepen zijn ongegrond verklaard. Conform toezegging in de Staten is aan COMOL5 een offerte voor een Verzoek tot Wijziging uitgevraagd. Op 25 oktober 2017 is de GS-brief over het besluit de vaste bruggen in de Oude Rijn te handhaven in de statencie. ter kennisname aangenomen; afgerond.
- Toezegging: in aanvulling op de eerdere toezegging de gevolgen van het verdwijnen van een aansluiting van de Stevenshof op de A44 te monitoren, ook de parallelwegen richting Wassenaar hierin mee te nemen (10 december 2014); afgerond.

- Toezegging: voor de fietsverbinding Vlietland en Oostvlietpolder in het kader van de fietsbereikbaarheid een bredere afweging te maken en eventueel een deel van het budget Brede Doeluitkering hiervoor in te zetten (10 december 2014); afgerond.
- Toezegging: wanneer er aanbestedingsvoordelen zijn de optie Achterweg in Katwijk mee te wegen (10 december 2014); afgerond.
- Toezegging: insprekers hebben tijdens de commissievergadering Verkeer en Milieu van 9 maart 2016 de wens van een langere boortunnel voor Stevenshof ingebracht. Op verzoek van de Statencommissie heeft een gesprek plaatsgevonden met de indieners over deze wens. Over dit gesprek is PS via een brief op 30 maart 2016 geïnformeerd waarbij is toegelicht welke bezwaren er zijn tegen de wens om te komen tot verlenging mede in relatie tot het lopende aanbestedingsproces; afgerond.
- Toezegging: op 23 november 2016 is in de Statencommissie V&M de brief GS over afwegingskader besteding eventueel aanbestedingsvoordeel RijnlandRoute besproken. Hierbij is door gedeputeerde Vermeulen toegezegd:
 - Wanneer de aanbestedingsprocedure is doorlopen de commissie direct te informeren over de resultaten; afgerond.
 - Als het genoemde aanbestedingsvoordeel is gebleken, dan de optie voor een verlengde tunnel bij de Stevenshof nader uit te werken. Als het genoemde aanbestedingsvoordeel is gebleken, doet de gedeputeerde een voorstel voor besteding (bevestiging eerder gedane toezegging) ; afgerond.
 - In het eerste kwartaal van 2017 de commissie te informeren over de resultaten van de gesprekken met de gemeente Katwijk, mede in relatie tot motie 453 zoals verwoord in de moties 449 en 453 aan de lijst met mogelijke inpassingsmaatregelen bij aanbestedingsvoordeel toe te voegen (inpassingsmaatregelen bij Valkenburg West); beiden afgerond.
 - Gedeputeerde Weber te vragen de commissie schriftelijk te informeren wanneer er voortgang is op het dossier Vlietland; afgerond.
- Toezegging: op 2 februari 2017 heeft de Wijkraad Stevenshof en andere verenigingen wederom een brief aan de Staten gestuurd waarin zij pleiten voor een betere inpassing van de RijnlandRoute langs de wijk Stevenshof en waarin zij PS vragen de benodigde stappen te zetten. Deze brief is betrokken bij de bespreking van diverse brieven aan PS over de RijnlandRoute waaronder het besluit tot definitieve gunning en het afwegingskader besteding eventueel aanbestedingsvoordeel. Gedeputeerde heeft hierbij toegezegd:
 - bereid te zijn met de wethouder(s) van Leiden en andere gemeenten in gesprek te gaan als gemeenten zelf middelen beschikbaar stellen voor verdere optimalisatie van de RijnlandRoute en dit past in het Provinciaal Inpassingsplan, Tracébesluit en risicoprofiel ; afgerond.
 - Voorafgaand aan PS van 22 februari 2017 schriftelijk een overzicht van (Zuid-Hollandse) projecten te verstrekken waar een aanbestedingsvoordeel van 30% is gehaald en ook inzichtelijk te maken hoe het precies zit met de verschillende (op te tellen) percentages voor de risicoreservering van het project; afgerond.
 - Op 22 februari 2017 is het gunningsbesluit in relatie tot de afweging(en) voor eventuele besteding van aanbestedingsvoordeel in PS besproken. Motie 706 van de leden Potjer en Çelik over onderzoek inpassing RijnlandRoute is verworpen.
 - Motie 453 heeft betrekking op inpassingsmaatregelen Valkenburg-West (Katwijk) en is ingediend op 26 juni 2013. In de Commissie Verkeer en Milieu is deze op 16 mei 2018 afgehandeld; afgerond.

- Toezegging: op 30 augustus 2017 hebben tijdens de vergadering van de Statencommissie V&M 5 insprekers ingesproken over respectievelijk de inpassing bij Vlietland (geluidswerende voorzieningen en de bomenkap bij Leidschendam-Voorburg en Voorschoten). Gedeputeerde Vermeulen heeft naar aanleiding van de inspraak en vragen van de statenleden toegezegd dat:
 - De commissie te informeren over de beantwoording aan de verschillende brieven-schrijvers; afgerond.
 - In gesprek te gaan met de wethouders van Leidschendam-Voorburg en Voorschoten om te bezien hoe om te gaan met de afspraken uit het verleden over geluidwerende voorzieningen en de herplant van bomen; afgerond.
 De heer Paymans (VVD) verzoekt de gedeputeerde in zijn terugkoppeling ook een reactie op te nemen met betrekking tot het rapport van Witteveen en Bos in dit verband; afgerond.
- Op 25 oktober 2017 zijn de volgende stukken ter kennisname aangenomen, te weten:
 - 2e Voortgangsrapportage 2017
 - GS-brief over besluit van gemeente Leiden over het vervallen van de VTW verbreding aquaduct Veenwatering.
 - GS-brief over diverse ontwikkelingen Vlietland mede naar aanleiding van spreekrecht 30 augustus 2017.
 - GS-brief Besluit handhaven vaste bruggen over de Oude Rijn ten behoeve van uitvoering RijnlandRoute.
- Op 29 november 2017 is de GS-brief over Vlietland inclusief Meeslouwerplas en status visie Witteveen Bos ter kennisname aangenomen.
- Op 17 januari 2018 en vervolgens op 31 januari 2018 is het voorstel Snelfietsroute Leiden-Katwijk in resp. statencie. en PS behandeld en hebben PS ingestemd met het voorstel. Daarbij is motie 779 aangenomen.